

Aan

College van Burgemeester en Wethouders
van de Gemeente Hengelo
Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp

Kenmerk

Datum

Concept-kadernota 2018-2022

2017-005

30 mei 2017

Geacht College,

In genoemde nota geeft u aan dat alle autonome ontwikkelingen en nieuwe beleidswensen in dit concept worden voorgelegd aan de Raad.

Er is naar het oordeel van de Monumentencommissie, alle aanleiding en noodzaak om hierbij het erfgoed van Hengelo te betrekken; en wel in het bijzonder dat van de binnenstad. De commissie acht een versterkte inzet van erfgoed als herkenbare drager van de identiteit van de stad en de binnenstad onontbeerlijk voor het functioneren en beleven van onze mooie stad.

De Monumentencommissie maakt daarom van de gelegenheid gebruik u te wijzen op een aantal mogelijkheden om de kadernota te versterken door het erfgoed van Hengelo hierin te integreren.

Hengelo is een relatief jonge stad opgebouwd uit prachtige woonwijken, waar het heel plezierig en veilig wonen is. Echter de kwaliteit van de binnenstad laat al heel lang erg te wensen over. De onvrede over de huidige binnenstad jaagt bewoners van Hengelo de stad uit en nodigt nieuwe bewoners niet uit te komen.

Onlangs zei een Enschedeër in uw politieke markt: "Het beeld van een centrum waar Enschede in de 70-er jaren jaloers op was bestaat niet meer. Integendeel. Wat zou de reden moeten zijn om een bezoek aan het centrum van Hengelo te brengen."

Kijk ook hoe Almelo, een artikel 12 gemeente, zich op dit ogenblik inzet op de structurele verbetering van haar binnenstad onder gebruikmaking van de erfgoedwaarden van de stad.

Het erfgoed uit de wederopbouwperiode maakt Hengelo uniek. Gebruik dat, zet u in voor het behoud en het uitdragen ervan en maak het zichtbaar en beleefbaar. Als er ergens op ingezet moet worden door de gemeente is het in de eerste plaats "de binnenstad als nationaal erkend Wederopbouwgebied!!".

In de Vitaliteitsbenchmark Centrumgebieden 2017 van het bureau Goudappel & Coffeng, april 2017, wordt het centrum van Hengelo aangemerkt als kwetsbaar. Gesteld wordt dat authenticiteit, in Hengelo is dat de Wederopbouw, en beleving voorop moet staan dat wil zeggen: bestrijding van lege winkels en lege bovenverdiepingen door invulling met een nieuw gebruik, maar ook met goede architectuur.

Professor Cor Moolenaar heeft een nieuw boek geschreven: "De kracht van platformstrategie." Met als ondertitel "Het is buigen of barsten" Dat geldt zeker voor Hengelo. Hij ziet de toekomst van de stadscentra vooral in ruimte voor wonen, horeca, ZZP-ers die samen willen werken en kleine leuke winkeltjes met veel cultuur. Het winkelen verplaatst zich naar de randen van steden. Gemeenten en ondernemers dienen hun strategie opnieuw hier op te bepalen. Hij stelt dat we toe moeten naar een compleet nieuw denken over de inrichting van de binnenstad.

De Monumentencommissie adviseert u daarom deze kadernota te gebruiken om tot een daadkrachtig plan te komen: Wederopbouw 2.0, met daarin vergaande keuzes.

Maak het wederopbouw karakter van de stad leidend. Dat maakt Hengelo onderscheidend. De binnenstad van Hengelo moet weer een beleving worden om naar toe te gaan. Er moet een nieuwe "wow-factor" worden ontwikkeld.

De Monumentencommissie adviseert de onderstaande concrete maatregelen op te nemen in de kadernota, direct of via een motie:

Advies 1:

- . De Monumentencommissie hanteert als uitgangspunt voor plannen die met herbestemming te maken hebben dat functieverandering (van winkel of kantoor naar wonen bijv.) gepaard hoort te gaan met kwaliteitsverbetering. De panden moeten niet alleen gevuld worden ze moeten blijvend gebruikt worden met een goede uitstraling. Zet functieverandering in voor kwaliteitsverbetering.
- . Het is daarom essentieel eigenaren en ontwikkelaars bewust te maken van de waarde van ons erfgoed en ze te stimuleren en te helpen hier positief op in te spelen.
- . Een functie die nog kan groeien is het wonen. Maak de binnenstad tot de meest bijzondere woonwijk van Hengelo. Combineer dat met cultuur en horeca. Stimuleer dat vanuit de belangen van de toekomstige bewoners, vanuit het belang van de binnenstad en vanuit het belang de hele stad.
- . Zorg voor aanvullende middelen om de gevels in combinatie met het gebruik van de panden van de compacte binnenstad te verbeteren en om nieuwe bijzondere initiatieven die de "wow-factor" bevatten mogelijk te maken..
- . Steun ondernemers die gaan voor kwaliteit.
- . Betrek naast commerciële partijen ook maatschappelijke partijen bij de herontwikkeling van de binnenstad.
- . Zet de karakteristieke machines van de fabrieken, als industrieel erfgoed, in op cruciale plekken in de binnenstad om het verblijfsmilieu en de identiteit van de binnenstad te versterken. Binnenkort komen bijvoorbeeld de Storkpompen van de Waarbeeksluis beschikbaar.
- . Kijk hoe de beken meer in de beleving van de binnenstad kunnen worden betrokken. Water is een levend element.
- . Maak van Hengelo de Wederopbouwstad van Nederland. Bundel alle activiteiten in een centrum voor wederopbouw, fysiek zowel als platform, en breng dat onder in de binnenstad.

Advies 2:

De Monumentencommissie wil u in de tweede plaats wijzen op 3 belangrijke zaken op Twentse schaal.

1. De geschiedenis van Twente is vooral verbonden met het industrieel erfgoed. Er zijn nieuwe initiatieven om in Euregioverband het industrieel erfgoed op dezelfde manier te organiseren als in het Ruhrgebied. Belangrijk is dat er krachtige maatschappelijke en financiële ondersteuning komt om dit te realiseren. Dat kan bv in Hengelo betekenen dat het gebied Veldwijk- Waarbeek- Tweekelo als toeristisch- recreatief gebied meer ontwikkeld worden met het stadion, de sportvelden, het spoorfietsen, de Waarbeek, de Waarbeek- sluis, Tweekelo en de boortorens
2. Zet ook 150 jaar Stork in dat perspectief. 2018 wordt Europees jaar voor het cultureel Erfgoed. Speel daar nu op in. Zorg dat de letters STORK weer op de brandweerkazerne komen als landmark voor Hengelo
3. Dit jaar wordt de Agenda van Twente vastgesteld met een basisbedrag en met projectbedragen. Wij adviseren u naast het basisbedrag geld te reserveren en initiatieven te ontplooiën voor het project "Tweets industrieel erfgoed"

Advies 3:

Tenslotte:

Neem uw eigen beleidsnota Cultuurhistorisch Erfgoed 2014-2022 serieus door: meer menskracht in te zetten om cultuurhistorisch erfgoed de aandacht te geven die het verdient. Breng deze menskracht onder in een herkenbaar en werkbaar "Monumentenloket".

Maak dit mogelijk door de middelen ten behoeve van beleid en beheer van het Cultureel Erfgoed structureel te verhogen.

De Monumentencommissie adviseert uw college deze drie adviezen op te nemen in de kadernota met de daarbij behorende financiële middelen en ambtelijke inzet.

De Monumentencommissie verzoekt uw college dit advies ter kennis te brengen van de raadsfracties, zodat zij tijdig geïnformeerd zijn en het in hun afwegingen bij de raadsbehandeling kunnen betrekken.

De Monumentencommissie is altijd en graag bereid nadere informatie te geven.

Met vriendelijke groeten,
Hans de Gruil,
Voorzitter Monumentencommissie.